

Nr 458.

Av herr Eriesson i Kinna m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 258, med förslag till omläggning av den direkta statsbeskattningen m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 258 föreskrives i § 16, i förslag till förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 28 september 1928 om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, bland annat, att skattskyldig, som under beskattningsåret haft husföreståndarinna hos sig anställd, äger, därest han varit ogift (varmed jämställes änklings, änka eller frånskild) och haft hemmavarande barn, för vilka han varit berättigad erhålla avdrag, att åtnjuta familjeavdrag för husföreståndarinnan med hälften av det belopp, som tillkommer skattskyldig för hustru.

Enligt gällande bestämmelser äger i fråga om såväl statsbeskattningen som kommunalbeskattningen skattskyldig, som under beskattningsåret haft husföreståndarinna hos sig anställd, att, därest han varit ogift och haft hemmavarande barn, för vilka han varit berättigad erhålla avdrag, rätt att åtnjuta familjeavdrag för husföreståndarinna med samma belopp, som tillkommer skattskyldig för hustru.

Befolkningskommissionen som under år 1935 avlämnade ett betänkande angående vissa omläggningar av familjebeskattningen ifrågasatte icke någon ändring beträffande dessa bestämmelser. Kammarrätten som avgivit yttrande över kommissionens förslag har däremot upptagit frågan om husföreståndarinneavdraget till granskning. Kammarrätten anser det knappast förenligt med det av kommissionen angivna syftet med höjning av familjeavdraget för hustru — eller att gynna giftermål och familjebildning — att låta skattskyldig få familjeavdrag för husföreståndarinna med samma höga belopp som för hustru.

1936 års skattekommitté har i likhet med kammarrätten icke funnit skäl föreligga, att skattskyldig skulle för husföreståndarinna medgivas familjeavdrag med samma höga belopp som för hustru. Kommittén erinrar bland annat om, att husföreståndarinna själv erhåller grundavdrag vid beskattningen av sin inkomst. Med hänsyn till den icke obetydliga höjning av barnavdragen som föreslagits kan det till och med ifrågasättas, framhåller kommittén, att avdraget för husföreståndarinna sänkes något under nuvarande belopp. Kommittén har dock funnit sig böra föreslå, att avdraget för husföreståndarinna i fråga om statsbeskattningen bestämmes till hälften av familjeavdraget för hustru.

I de yttranden, som avgivits över kommitténs förslag i denna del, har socialstyrelsen icke funnit de skäl kommittén åberopat till stöd för sitt förslag om lägre avdrag för husföreståndarinna än för hustru tillräckliga

för att föranleda ett frångående av nu gällande bestämmelser. Socialstyrelsen föreslår därför, att sådan skattskyldig även må komma i åtnjutande av den föreslagna förhöjningen av hustruavdraget. Departementschefen har dock givit sin anslutning till kommitténs förslag.

Det kan emellertid starkt ifrågasättas, huruvida tillräckliga skäl föreligga för fastställande av ett lägre familjeavdrag för husföreståndarinna än för hustru. Enligt vår uppfattning är det knappast någon grupp skattedragare, som befinna sig i en mera ogynnsam ställning, än änklingar med minderåriga barn. I och med hustruns frånfälle mister hemmet och familjen sitt säkraste stöd. Barnens fostran och hemmets skötsel måste överlåtas åt för familjen utomstående personer, varigenom utgifterna stegras i ej oväsentlig utsträckning, dels i form av kontantlön till husföreståndarinna och dels på grund av högre kostnader för familjens uppehälle.

Med hänsyn härtill verkar det egendomligt, att kommittén till och med ifrågasatt, att avdraget för husföreståndarinna möjligen kunde sänkas under det nuvarande beloppet. Kommittén synes inte ha tagit tillräcklig hänsyn till de ökade utgifter, som en familj med minderåriga barn måste ikläda sig vid hustruns frånfälle. Kommittén framhåller vidare, att husföreståndarinna själv erhåller grundavdrag vid beskattningen av sin inkomst. Detta är riktigt, men vad medför detta för fördel för den familj, som har anställt husföreståndarinna? Det är ju familjerna som skola hjälpas med de högre familjeavdragen. Vi anse rättvisan kräver, att samma familjeavdrag bör gälla för husföreståndarinna som för hustru i de fall då skattskyldig, som under beskattningsåret haft husföreståndarinna hos sig anställd, därest han varit ogift, varmed jämställes änklings, änka eller frånskild, och haft hemma-
varande barn, för vilka han varit berättigad erhålla avdrag.

Vi äro medvetna om, att beträffande statsbeskattningen avdraget för husföreståndarinna icke har samma betydelse för de mindre inkomstagarna, som när det gäller kommunala beskattningen. Det utsäges visserligen i propositionen att i avvaktan på kommunalskatteberedningens förslag avdragsbeloppet skall sättas så, att inga svårigheter uppstå när det gäller omläggning av denna beskattning. Om riksdagen godkänner principen om hälftenavdrag för husföreståndarinna beträffande statsbeskattningen finnes dock skäl för antagandet att denna princip kommer att vidhållas även när det gäller avdragsgrunderna för den kommunala beskattningen.

Vi anse oss därför böra föreslå,

*att riksdagen måtte besluta sådan ändring av Kungl. Maj:ts förslag till förordning om statlig inkomst- och förmögenhets-
skatt att familjeavdrag för husföreståndarinna fastställas till
samma belopp som för hustru.*

Stockholm den 21 april 1938.

John Ericsson.

Gustaf Karlsson.

Gösta Andersson.